

Безпальча О. О., Компанець А. В., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В. Б., к.і.н., доцент

СУЧАСНІ ПРОЯВИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ

В Україні дуже багато написано про громадянське суспільство. Дослідники цього феномену зробили серйозне теоретичне обґрунтування шляхів і способів демократичної консолідації, яка тісно пов'язана із становленням громадянського суспільства. Всі вони добре розуміють, що, власне, громадянське суспільство і є підґрунтям і виявом свободи, свідченням спроможності демократії формальної перетворитися на демократію реальну. Але тут постає проблема, характерна для переважної більшості посттоталітарних держав, яка полягає в тому, що формально існує правове поле, необхідне для захисту прав особи та для її добровільної участі у вирішенні громадських справ, але фактично воно лише закріплене на папері і не є дієвим.

Проаналізувавши реальний стан громадянського суспільства в Україні, можна окреслити головні причини, які гальмують його розвиток:

- 1) недосконале законодавство та успадковані від колишньої УРСР способи управління державою;
- 2) надмірний вплив держави на громадські організації та громадські ініціативи;
- 3) відсутність законодавчого закріплення інституту громадянського суспільства та чіткої регламентації його діяльності;
- 4) проблема фінансування та матеріальної підтримки проектів, ідей та планів громадян;
- 5) слабкість політичної позиції, байдужість та розчарування людей, які спостерігають за тими процесами, що відбуваються в Україні;
- 6) відсутність єдиної консолідуючої ідеї, як фундаменту для створення громадянського суспільства;
- 7) нехтування правом та законодавством (правовий нігілізм), культивування позиції, чому їм на верху можна, а нам ні;
- 8) штучне регіональне та мовне розділення держави.

Прояв громадської активності на сьогодні вражає своїм різноманіттям, окрім численних громадських організацій за останні роки було створено понад 50 добровольчих батальйонів та розпочався потужний волонтерський рух на підтримку військових.

Добровольчі батальйони – це військові формування з правоохоронними функціями, що входили до системи Міністерства внутрішніх справ і призначенні для виконання завдань із захисту та

охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян України, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами.

Добровольчі батальйони були створені, насамперед, як підрозділи для підтримки дій регулярних військ. З самого початку вони відрізнялися дуже високою мотивацією при різному ступені навченості та підготовки. Спочатку до їх складу входили здебільшого патріотично налаштовані недосвідчені ентузіасти, хоча і фахово підготовлені добровольці склали чималий відсоток. Зокрема, значна кількість колишніх професійних солдатів і міліціонерів (в основному через розчарування слабкістю армії і загальною корупцією) вирішили застосувати свій досвід в нових структурах [2].

За останні два роки в Україні також стрімко набирає поширення волонтерський рух. Слід наголосити, що волонтерство в Україні не є новим соціальним інститутом, але через аморфність громадського суспільства цей інститут майже не розвивався. Стаття 1 Закону України «Про волонтерську діяльність» зазначає, що волонтерська діяльність – добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги [1].

На сьогодні ж волонтерський рух в Україні – одна з найефективніших форм боротьби громадян з різного роду негативними явищами. Він є невичерпним джерелом порозуміння та взаємодопомоги громадян, а й джерелом набуття громадянської освіти, дає людині можливість реалізувати себе у служінні суспільству [3].

Велика кількість громадських організацій об'єднує молодь, які на добровільних засадах беруть участь у соціальних програмах щодо попередження негативних явищ у молодіжному середовищі та надання допомоги іншим в їх розвитку, соціальному становленні, інтеграції у суспільство тощо. Така діяльність потребує від добровольців не лише бажання та наявності вільного часу, а й певних знань з психології, соціальної педагогіки, соціології, медицини, юриспруденції тощо. Волонтери повинні володіти навичками спілкування з різними прошарками населення, знайомитись із кращим, як вітчизняним, так і зарубіжним досвідом роботи [4, с. 51].

Підсумовуючи, можна сказати, що громадянське суспільство в Україні тільки починає складатися, а становлення української нації як демократичної та правової держави здійснюється досить повільно і болісно. Пріоритетом у новому перспективному громадянському суспільстві України має стати стабільна, розвинена, демократична, правова держава, для побудови якої і повинно діяти громадянське суспільство.

Література

1. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04.2011 р. № 3236-VI // Відомості Верховної Ради України – 2011. – № 42. – Ст. 435.

2. Гуральська А. Звіт: Добровольчі батальйони. Виникнення, діяльність, суперечності [Електронний ресурс]: Агнешка Гуральська // Фундація «Відкритий Діалог». – 18.05.2015. – Режим доступу: http://ua.odfoundation.eu/a/6444_zvit-dobrovolchi-batalyoni-viniknennya-diyalnist-superechnosti

3. Лозовицький О. С. Молодіжне лідерство і волонтерство в Україні [Електронний ресурс]: О. Лозовицький // Всеукраїнська експертна мережа. – Режим доступу: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=73474

4. Череватюк В. Б., Безпальча О. О. Громадянське суспільство в Україні: етапи формування та нові громадські ініціативи / В. Череватюк, О. Безпальча // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»: зб. наук. пр. – К.: НАУ, 2015. – № 4 (37). – 180 с.

УДК 347.91 (4/8).001.36(043.2)

Брусильцев О. Л., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В. Б., к.і.н., доцент

МЕДІАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

На сьогоднішній день сфера інтелектуальної власності в Україні набуває все більшого значення і є одним з головних чинників економічного та соціального розвитку країни та її подальшої інтеграції у світове співтовариство. Через різкі зміни ринкової кон'юнктури і внаслідок цього загострення конкуренції значно збільшилася кількість судових конфліктів щодо порушення інтелектуальних прав. Але звернення до суду не завжди приносить бажаний результат, а сама судова процедура вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності є довготривалою та затратною. Навантаження судів та особливості процедури інколи призводять до того, що справа втрачає свою актуальність ще до того як вона була доведена до кінця.

Також слід враховувати, що порушення прав інтелектуальної власності найчастіше потребують негайного правовідновлення. Причиною цього є нематеріальна природа об'єктів інтелектуальної власності, що дозволяє відносно швидко їх відтворити та розповсюджувати, особливо якщо йдеться про порушення прав на ці об'єкти в Інтернет. У деяких категоріях справ важливішим є не вирішення спору на користь однієї